

Ingezonden.

Mijnheer de Hoofdredacteur!

Een laatste wederwoord aan coll. Meulenhoff!

Wanneer men de artikelen, welke over de voorstellen der Propaganda-Commissie geschreven zijn, samenvat, dan kan men gerust zeggen, dat uitsluitend tegenstanders aan het woord waren en dat ze geschreven waren door hen, die behooren tot de apothekers, welke *bij uitstek de wetenschappelijke pharmacie* beoefenen. Voorstanders kwamen tot heden niet aan het woord en wanneer ik zelf niet in het bezit ware van talrijke brieven, welke het streven der Propaganda-Commissie goedkeuren, zoude ik welhaast zelf gaan gelooven, dat er geen voorstanders waren.

De *wetenschappelijke* beoefenaren der pharmacie zien echter als regel, (het artikel van coll. Meulenhoff getuigt hiervan zeer sterk!) *één zaak* over het hoofd, n.l. deze, dat voor de *praktische* beoefening der pharmacie *twee* dingen noodzakelijk zijn en wel

a. een behoorlijke wetenschappelijke opleiding, welke aan de hoogste eischen voldoet en die door mij zeer hoog wordt aangeslagen, maar daarnaast

b. een behoorlijk ontwikkeld begrip van koopmanschap.

De breede wetenschappelijke opleiding hebben wij noodig, in 't belang en tot waarborg van de volksgezondheid, terwijl wij een behoorlijke dosis koopmanschap niet kunnen missen, in ons eigen belang.

Ik wil deze twee factoren nog eens duidelijk naast elkaar zetten, om vooral te doen uitkomen, dat ze niet met elkaar in strijd zijn, maar dat ze zeer goed naast elkaar kunnen bestaan, hetgeen coll. Meulenhoff zelf ook terloops opmerkt.

Naar mijne meening, *moeten* ze zelfs steeds naast elkaar voorkomen, omdat van de wetenschappelijke beoefening der pharmacie al heel weinig zal terecht komen, wanneer broodzorgen den apotheker plagen. Wanneer de apotheker gedwongen is, al zijn tijd en krachten te besteden, om zich een dragelijk bestaan te verzekeren, zal voor de beoefening der wetenschap geen tijd meer overblijven. Ik durf gerust de stelling te verdedigen, dat *voor de wetenschappelijke beoefening der pharmacie, een zekere welstand een conditio sine qua non* is.

Wanneer derhalve de Propaganda-Commissie maatregelen voorstelt om de oeconomische positie van den apotheker veilig te stellen, dan bewijst zij daarmee tevens een niet te onderschatten dienst aan de wetenschappelijke beoefenaren der Pharmacie.

Is het spel van het noodlot, dat juist mijn tegenstanders zich in welstand mogen verheugen?

Onder deze omstandigheden is het natuurlijk zeer gemakkelijk, te zeggen:

„dat wij *voorloopig slechts te hopen* hebben, op beter inzicht, ten opzichte van de persoon en den werkkring des apothekers”.

Ik vrees, en niet geheel ten onrechte, dat dit „voorloopig” zoo lang zal duren, dat de overgrootste meerderheid daarop niet zal kunnen wachten. De toestand zal nog erger worden, doordat er over enkele jaren reeds tientallen van apothekers te veel zullen zijn.

Zij allen zullen trachten, zich een bestaan te verzekeren en slagen zij niet in de wetenschappelijke richting, dan zullen zij noodgedwongen de mercantiele zijde opgaan.

Dan zal het zeer moeilijk zijn, de ethiek der pharmacie hoog te houden althans veel moeilijker, dan wanneer men thans onder toezicht van het Hoofdbestuur, de teugels in handen neemt en de opkomende beweging in goede banen tracht te leiden. Ik kan hierin hoegenaamd niets onwaardigs ontdekken! Met betrekking tot het proefnummer „Volksgezondheid” kan ik coll. Meulenhoff (anderen mogen daarmede ook hun voordeel doen!) mededeelen, dat dit proefnummer niet is uitgegeven door de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Pharmacie. Het is door mij samengesteld met medeweten van ons H. B., met de bedoeling, zooals coll. Meulenhoff zeer terecht opmerkt, om te laten zien, wat het zou kunnen of moeten worden.

Volgens coll. Meulenhoff had men dan beter gedaan, de twee onderste regels der voorpagina weg te laten, volgens anderen ware het beter geweest, de advertentie op de voorpagina weg te laten, volgens derden, konden de advertenties aan de binnenzijde vervallen zijn! Het mankeert er nu nog maar aan, dat men den tekst had kunnen weglaten. Ik vraag mij af, welk oordeel de leden der Mij. dan over dit proefnummer zouden hebben kunnen vellen, wanneer daarin de helft blanco gebleven was.

Naar mijne meening is de eenig juiste opvatting deze, dat, als men een proefnummer uitgeeft, dit ook werkelijk geheel afgewerkt wordt om zoodoende een ieder tot oordeelen in staat te stellen.

De kritiek, welke nu los komt, zal ons in staat stellen, te beoordeelen, of het mogelijk zal zijn, een orgaan te scheppen, dat aan alle verlangens tegemoet komt.

Coll. Meulenhoff neemt er ten slotte aanstoot aan, dat „Volksgezondheid” kritiek, in de Kamer heeft uitgelokt. Coll. Meulenhoff wil mij toch niet doen gelooven, dat dit niet gebeurd zoude zijn, wanneer de twee onderste regels der voorpagina waren weggelaten?

Ten slotte komt een onvriendelijke bejegening aan mijn adres, die ik coll. Meulenhoff gaarne vergeef, omdat ik van zijn goede bedoelingen overtuigd ben. Alhoewel overbodig, deel ik coll. Meulenhoff dan hierbij mede, dat mij nooit een officieele benoeming als redacteur is ten deel gevallen, maar dat het geheele nummer door mij geredigeerd is. U kunt het dus gerust anders noemen; mijnerzijds zijn er geen bezwaren!

Hiermede hoop ik de discussie over deze delicate aangelegenheid te kunnen beëindigen en zeg U, Mijnheer de Hoofdredacteur, reeds bij voorbaat dank voor de opname.

L. VAN WERSCH.